Hallintovaliokunnan kuuleminen

Hätäkeskuslaitoksen lausunto hallintovaliokunnalle; HE 63/2025 vp

Taito Vainio
10.9.2025

Esteettömyysdirektiivin täytäntöönpano

- Hätäkeskustoiminnasta annetun lain 10 a §:n mukaisesti Hätäkeskuslaitoksen on vastattava yleiseen hätänumeroon 112 tehtyihin hätäilmoituksiin, jotka on tehty käyttämällä reaaliaikaista puhetta tai tekstiä.
- Laki on tullut voimaan 28 päivänä kesäkuuta 2025 ja yleiseen hätänumeroon vastaaminen on saatettava tämän lain 10 a §:n mukaiseksi vuoden 2025 loppuun mennessä eli mahdollistettava reaaliaikaisella tekstillä tehdyt hätäilmoitukset.
- Hätäkeskuslaitoksen tavoitteena on ollut saada hätäkeskustietojärjestelmään tekniset valmiudet reaaliaikaisella tekstillä tehtyjen hätäilmoituksien vastaanottamiseksi sekä kouluttaa henkilöstö siten, että palvelu voitaisiin avata suurelle yleisölle viimeistään loppuvuonna 2025
- Hätäkeskustietojärjestelmä on Hätäkeskuslaitokselle räätälöity ratkaisu, johon uusi ominaisuus on rakennettava. Järjestelmän keskeinen osa on hätäpuhelinvaihde, jonka ylläpitäjä on sanonut sopimuksen irti. Tästä syystä hätäpuhelinvaihderatkaisu on rakennettava uudelleen eikä reaaliaikaista tekstinsyöttöominaisuutta ole mahdollista rakentaa suunnitellussa aikataulussa

Esteettömyysdirektiivin täytäntöönpano

- Hätäkeskuslaitos on esittänyt sisäministeriölle, että lain (106/2023) siirtymäaikaa koskien reaaliaikaisen tekstin mahdollistamia hätäilmoituksia pidennettäisiin esteettömyysdirektiivin mahdollistamaan enimmäisaikaan saakka eli 28.6.2027 asti.
- Voimassa olevan siirtymäsäännöksen perusteella on siten selvää, että Hätäkeskuslaitos toimii lainvastaisesti 1.1.2026 lähtien siihen saakka, kunnes olemme saaneet mahdollistettua reaaliaikaisella tekstillä tehtyjen hätäilmoitusten käsittelyn
- Kyse on siis noin puolentoista vuoden ajanjaksosta. Hätäkeskuslaitoksen näkemyksen mukaan tällainen lainvastainen tila ei ole tarkoituksenmukainen tilanteessa, jossa kansallisella lainsäädäntömuutoksella tämä voidaan estää kuitenkaan rikkomatta sääntelyn taustalla olevaa sääntelyä.
- Hätätekstiviestipalvelun ennakkorekisteröintivelvoite on kumottu 28.6.2025 lähtien, joten kuka tahansa voi nyt tehdä hätäilmoituksen tekstiviestitse. Hätäkeskuslaitos haluaa nostaa esiin, että viraston palvelutaso on jo siten parantunut hätätekstiviestin ennakkorekisteröintivelvoitteen poistumisen myötä.
- Reaaliaikaiseen tekstiin perustuva hätäilmoitustapa tulee parantamaan erityisryhmiin kuuluvien palvelutarjontaa entisestään ja nyt kyseessä on siis siirtymäajan pidennys.

HÄTÄKESKUSLAITOS
NÖDCENTRALSVERKET

Kiitos!
Lisäkysymykset: taito.vainio@112.fi